

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: SOCW

Onderwijspersoneel en
Primair Onderwijs

Van

Persoonsgegevens

Datum

2 juni 2025

Referentie

52730108

Bijlagen

1

Intern OCW afgesteld
DUO, WJZ

NtO Kamerbrief stand van zaken instandhouding in het
basisonderwijs en update regiobijeenkomsten

Aanleiding

De Kamer wordt geïnformeerd over de stand van zaken rond het
toekomstbestendig inrichten van het scholenaanbod in het basisonderwijs.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de Kamerbrief te ondertekenen.

Kernpunten

- Tijdens een brainstorm op 27 mei jl. is met u gesproken over gesprekken die de afgelopen maanden met bestuurders en gemeenten zijn gevoerd over de huidige knelpunten in het scholenaanbod in het basisonderwijs.
- Richting een meer toekomstbestendig aanbod is het van belang aanpassingen te overwegen op de volgende vlakken: opheffing, bekostiging, stichten, dislocaties en samenwerking.
- De almaar toenemende leraren-, schoolleiders-, en huisvestingstekorten onderstrepen de noodzaak tot een toekomstbestendig aanbod. Dit is ook in de Kamerbrief van 19 december jl. gemeld.
- Met bijgevoegde brief informeert u de Kamer over de uitkomst van de gesprekken met het veld. U geeft aan dat dit traject een zorgvuldige verdere uitwerking vergt en dat uiteindelijke keuzes aan een volgend kabinet zijn.
- U roept schoolbestuurders en gemeenteambtenaren alvast op om samen te onderzoeken wat binnen het huidige stelsel lokaal al mogelijk is om het scholenaanbod toekomstbestendig in te richten.

Toelichting

De brief bevat de volgende onderdelen.

- *Regiobijeenkomsten*: De afgelopen maanden zijn er door heel het land regiobijeenkomsten georganiseerd waar met ruim 200 schoolbestuurders en gemeenteambtenaren is gesproken. Ook zijn er individuele gesprekken gevoerd met o.a. de PO-raad, profielorganisaties en bestuurders en gemeenten uit stad, platteland en de gebieden daartussenin.
- *Opbrengsten*: Uit de gesprekken bleek onder andere dat het stelsel rondom het stichten, instandhouden, opheffen en fuseren van scholen in samenhang moet worden gezien waarbij ook dislocaties moeten worden meegenomen. De gesprekken bevestigen dat er op al deze vlakken aanpassingen moeten worden overwogen.
- *Oplossingsrichtingen*: Mogelijke oplossingsrichtingen en suggesties die in deze gesprekken zijn verkend worden kort toegelicht.

Datum
2 juni 2025

- *Opheffing*: De huidige uitzonderingsgrond 'gemiddelde schoolgrootte' kan op termijn vervangen worden door een nieuwe uitzonderingsgrond op basis van een afstandscriterium.
- *Bekostiging*: De kleinescholentoeslag kan vervangen worden door een dunbevolktheidstoeslag, waardoor deze enkel zal worden uitgekeerd aan scholen in gebieden met een opheffingsnorm van 150 of lager.
- *Stichten*: Er kunnen strengere eisen aan het gesprek in de regio worden gesteld. Tevens wordt de eerste evaluatie van de wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen eind dit jaar opgeleverd. Dit kan als input dienen voor een meer fundamenteel gesprek over de werking van de wet in de praktijk.
- *Dislocaties*: Dislocaties en nevenvestigingen dienen meegenomen te worden in de herziening. Om in kaart te brengen wat precies de rol is van dislocaties in het huidige scholenlandschap wordt een extern onderzoek uitgezet.
- *Samenwerking*: Het vormen van een samenwerkingsschool kan verder worden gestimuleerd. Onderzocht wordt of wetgeving hier ook op dient te worden aangepast. Tevens wordt hier een oproep aan het veld gedaan om vooruitlopend op eventuele wijzigingen alvast gezamenlijk aan de slag te gaan binnen de ruimte die de huidige wet biedt.
- *Vervolgproces*: In het najaar wordt een vervolgreeks regiobijeenkomsten georganiseerd. Hierin kunnen ideeën voor aanpassingen en hun lokale effecten verder worden uitgewerkt. In de brief wordt benadrukt dat dit traject vraagt om een zorgvuldige uitwerking en dat uiteindelijke keuzes aan een volgend kabinet zijn.

Financiële gevolgen

Een onderdeel van dit traject is de omvorming van de kleinescholentoeslag. De uiteindelijke uitwerking hiervan zal voor scholen en besturen zowel positieve als negatieve financiële gevolgen hebben. De omvorming van de kleinescholentoeslag moet leiden tot een herverdeling, waarbij meer middelen gaan naar kleine scholen in dunbevolkt gebied. Het huidige budget wordt hiervoor ingezet en blijft daarmee beschikbaar voor dit traject. Deze maatregel is dus budgetneutraal.